

Izhaja prvo soboto
vsakega mesca
Uredništvo in upravn.:
Dunaj XVI/2,
Neulercherfelderstrasse 21.
Inserati se sprejemajo
in poceni zaračunajo.
Rokopisi se ne vračajo.

GLASNIK

Naročnina:
Za Avstrijo celo leto K 1.50
Za inozemstvo . . . K 2.—
Posamezne številke h 10.
Odprije reklamacije so
poštne proste.
Poštno-hran konto: 88.153.

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Št. 3.

Dunaj, dne 11. aprila 1908.

I. leto.

Za našo mladino.

Te dni je izšla 1. številka novega slovenskega časnika »Mladost«. Mi se novega lista zelo, zelo veselimo. Saj mu je tako blag namen, da skrbi, združuje in vzgaja našo mladino!

Tobačni delavci! Tobačne delavke! Vi, ki imate otroke, Vam so namenjene sledeče vrstice. Kajne, radi bi imeli, da ostanejo Vaši otroci, Vaši sinovi, Vaše hčerke, pošteni in krščanski.

Veste pa tudi, ki sami živite v sedanjih človeški družbi, kolikim nevarnostim je izpostavljena Vaša mladina, Vaš sin, Vaša hčerka.

Preže ti nanj na eni strani rdeči, na drugi strani liberalci. Vsem tem lumpom se gre za to, da vlove Vaše hčerke, Vaše sinove v svoje brezverske, ničvredne mreže.

Branik mladini zdaj imamo. Vi, ki imate odrasle sinove in hčerke, napravite jim to veselje in naročite jim nov list, ki je namenjen mladini: »Mladost«.

Saj ni drag. Stane na leto zgolj 2 kroni. Naroči se: Upravništvo »Mladosti«, Ljubljana.

Krščansko-soc. poslanci pri glavnem ravnatelju.

Dne 27. marca je zaslišal gospod glavni ravnatelj deputacijo naše »Zveze«. Spremljali so deputacijo državni poslanci Kunschak, Anderle in Fuchs. Poslanci so stavili na glavnega ravnatelja več vprašanj glede na naše zahteve, na katere je odgovoril glavni ravnatelj sledeče:

Zvišanje plač. O tem vprašanju je izjavil gospod glavni ravnatelj, da je porabil do meje vsote, ki jih ima za to na razpolago. Letos, 1908, ne more še enkrat izboljšati plače. Če so tu in tam kake posebne trdote (Härten), bo gledal na to, da jih izravna.

Z vso gotovostjo pa obeta, da hoče zahtevati za leto 1909 večjo vsoto za izboljšanje plač in upa, da odobri finančni minister zahtevo.

Prosto sobotno popoldne rad dovoli, če se pogodi z delavstvom, da se odpadle ure razdele na druge dni. Če pa hoče delavstvo s sobotnim prostim popoldnevom skrajšati tedenski delavni čas, z d a j ne more pritrditi. V kratkem pošlje vprašanja na posamezne tvornice. Od odgovorov so odvisni nadaljni koraki.

Plačani dopusti so glavnemu ravnatelju zelo simpatični. Pri uvedbi plačanih dopustov ne pridejo toliko v poštev finančne kakor delovne tehnične težave.

Za čuvaje se izda že te dni odlok na vsa ravnateljstva. Čuvaji dobe znamenja. Služba čuvajev se tudi uredi. Tvorniška vodstva se bodo pozvala, naj izjavijo, kako bi kazalo urediti službo in kako bi se skrajšala sedanja 18urna služba.

O končni ureditvi penzij je izjavil, da se vrše zdaj poizvedbe. Penzije se bodo računale po plačilnih razredih. Generalno ravnateljstvo z ureditvijo penzij najbrže počaka, dokler ne reši državni zbor starostnega in invalidnega zavarovanja.

O dobavi premoga po tvornicah za nižjo ceno je rekel glavni ravnatelj, da je glede na to zadevo mnogo težav. Ozirati se mora na ugovore obrtnikov po posameznih krajih. Poizkus se je že napravil v Taboru, a se ni obnesel. Ne more izpolniti iz raznih razlogov želje, da bi tvornice naročale in razdeljevale premog. Posreduje pa glavno ravnateljstvo rado med liferanti in delavstvom, če se premog naroči skupno.

S poslanci se je razgovarjal glavni ravnatelj nad eno uro. Nato je pa zaslišal

delavsko odposlaništvo.

V odposlaništvu so bili: gospe Majesky, Wimmer, gospica Masaček in Wasserböck. Glede na 7. januarja vloženo spomenico je izjavil glavni ravnatelj:

Splošno zvišanje plač. Vedno se je zavzemal za izboljšanje delavskega položaja. Odkar je glavni ravnatelj, so se plače vedno izboljšavale. Če delavstvo ni zadovoljno, naglašja, da sam tudi ne more vsega doseči, kar želi. Čakati mora na to, kar se mu dovoli. Izkušal bo, da doseže več leta 1909, da če mogoče zadovolji delavstvo.

Glede na podrobne zahteve je izjavil gospod glavni ravnatelj z ozirom na zahtevo prejemalk zaradi razločka med tedensko in dnevno plačo: Med prejemalkami bi ne bilo razločka, ako bi bile vse prejemalke v tedenski plači. Uvrstitev v tedensko plačo pomenja napredovanju v službi. Stanje je tudi izboljšal in pred kratkim določil, da se uvrste v tedensko plačo prejemalke po pet letih, dasi so morale prej čakati 10 let.

Glede na zahtevo špinere pri »Prenca-dos«, da bi se znižala množina za 300, je izjavil, da se hoče posvetovati z ravnateljstvom in znižati delavno količino, če je delo res tako težavno.

Glede na izjednačenje plač v »verpakun-gi« cigaret z ono »smodk« je rekel, da razločki ne morejo biti veliki. Na opombo Majeszkeve, da znaša razloček tedensko 1 K, je pripomnil, da bi prav za prav moralo tvorniško ravnateljstvo urediti zadevo.

Glavno ravnateljstvo in socialna politika.

Odgovor glavnega ravnateljstva na delavske zahteve je pokazal pravi duh, ki gospodarji v vodilnih krogih tobačnega monopola. Iz pisanja glavnega ravnateljstva ti gleda duh svetega birokracija. Odgovor ni tak, kakršnega bi pričakovali od moderno vodnega zavoda. Nehote si predstavljamo, ko čitamo posamezne odstavke odgovora, da živimo v tistih časih, ko so nosili »visoki« gospodje barovke in tiste viloke ovratnike, ki jim pravijo Nemci »Vatermörderji«. Kratko: odgovor je res vzor birokracije, dasi je poslopje popolnoma moderno, v katerem zdaj uraduje visoka generalna direkcija tobačne režije. Ni nam znano, če zamore v doglednem času računati delavstvo z boljšo, ali pa — česar si ne želimo — z ono nazadnjaško razvojno dob, ko so nosili uradniki in vojaki kite, katere nosijo še danes Kitajci. Upajmo, da nastopi doba napredka tobačnemu delavstvu.

Odgovor na spomenice delavstva smo označili za napredek, ki ga pozdravljamo, ker upamo, da se nam bližajo boljši časi. Ljudje, ki se razgovarjajo med seboj, se približujejo eden drugemu. Upamo, da si stopita bližje delavstvo in pa glavno ravnateljstvo in da se tako posreči delavstvu, da izvede svoje upravičene zahteve. Začetek ni sicer tak, da bi nas osrčeval, a začetek je pa le.

Prepričani smo, da bi bil drugače izpadel odgovor glavnega ravnateljstva, ako bi se bili posvetovali, predno so ga izdali, z moderno mislečimi uradniki posameznih tvornic. Na načelnike posameznih oddelkov mislimo. Najbrže niso vsi uradniki sposobni, da bi sodili v modernem smislu. Stoji pa in ne dvomimo, da sodi večina onih uradnikov, ki so

redno in nepretrgoma v zvezi z delavstvom po svoji službi, o delavskih zahtevah drugače, kakor pa sodi gospoda pri zelenih mizah glavnega ravnateljstva. In sicer ne le zgolj glede na upravičenost zahtev samih, marveč tudi glede na težave in pa na možnost, kako izvesti delavske zahteve.

Z delavskimi zahtevami bi se tako pečali bolj temeljito, kakor se zdaj. Razumeli bi tudi bolj delavske zahteve in pritožbe. Kdor pa stvar razume, pa pride tudi do zaključka, da prizna upravičenost stavljenih zahtev in jih upošteva. To pa zahteva ravno delavstvo. Ima li kaj delavstvo od tega, da s plačami v sedanjih razmerah ne more izhajati in če pravijo, da se je dovolilo v devetih letih na plačah $7\frac{1}{2}$ milijona več? Če računaš pa pri statističnih izkazih, je ta številka sicer lepa, a delavstvo ne čuti ničesar od izboljšanja. Življenje se je jako podražilo. Vedno večja draginja je že davno požrla, kar je dobilo tobačno delavstvo več. Delavstvo zdaj zahteva, da naj se mu izboljša plača. Z izboljšanjem noče ničesar drugega, kaor da lahko zopet tako živi, kakor je živel pred draginjo. Da si izboljša življenje, ne more biti v sedanji draginji niti govora in že davno na to delavstvo ne upa več. In če ti dajo za odgovor neka vinarjev več, in še tega ne vsem, pa se sklicujejo še na nekatere številke, je pač gotovo upravičena želja, da bi imeli vodilni krogi več socialnega čuta in utemeljeno očitane, da žive vodilni krogi v okoščenelem birokratizmu.

Položaj čuvajev.

Naša »Zveza« je izdelala glede na nočne čuvaje jako obširno spomenico. Navajamo glavne točke:

Službeno razmerje čuvajev večinoma ni sijajno. Ni povsod enako. Povsod so pa razmere postale nevzdržlive.

Prošnje čuvajev so upravičene. Zahtevajo, kar imajo že večinoma drugi uslužbenci po tobačnih tvornicah.

Nočni čuvaji stražijo pred vsem po noči tvornico. Nočna služba je težavna že sama po sebi bolj kakor dnevna služba. Čuvaji morajo pa delati službo tudi po dnevi. Umevno, da zvečer niso več tako krepki, kakor bi morali biti. Podnevi pometajo čuvaji dvorišče, trotoarje, kurijo peči po pisarnah, sekajo drva, kupujejo, po zimi kidajo sneg, pomagajo vratarju itd. Vsa ta dela niso v nobeni zvezi s pravo čuvajevo službo. Ponoči mora navijati čuvaj ob svojih potih kontrolno uro. Okoli tvornic hodi čuvaj do deset minut, kakor je že vreme. Ure pa mora naviti na petnajst minut. Čuvaj mora biti zato cel čas na nogah. Služba je navadno tako urejena, da ima vsak čuvaj šesturno »strogo« službo, šest ur mora biti pripravljen za vsak slučaj

(Bereitschaft), 6 ur ima pa lahko službo. Večinoma je v službi 18 ur. Drugo delavstvo po tobačnih tvornicah dela zdaj tedensko 52 $\frac{3}{4}$ ure, čuvaji pa 72 do 102 ure. Čuvaj z redkimi izjemami ne pozna proste nedelje. Na dan ima čuvaj navadno prosto le šest ur, ko gre lahko domov. Zdaj pa odračunajte dolgo pot. Kje naj dobi čas, da se izpočije in živi svoji rodbini? Ker je čuvaj rekli bi vedno v tvornici in mora opravljati nočno službo, porabi precej več. Kljub temu so pa čuvaji večinoma slabše plačani, kakor so drugi delavci.

Ker se niso upoštevale prošnje na posamezna tvorniška ravnateljstva, se je vložila spomenica, ki naglašala med drugim, da se gre razmeroma za malo oseb in da se zahteve zato lahko izpolnijo. Glavne zahteve v spomenici so sledeče:

1. Zvišajo naj se plače.
2. Pomnoži naj se število čuvajev.
3. Zniža naj se službena doba, da bo imel tudi čuvaj več prostega časa. Tedenske ure naj se omeje tako, da čuvajem ne bo treba opravljati poslov, ki niso v nikakem stiku z njihovo pravo službo. Zato naj se nastavijo drugi. Na ta način bi se omogočilo, da lahko čuvaj počiva podnevi in opravlja svojo službo le ponoči.
4. Uvede naj se turnus, tako da pride tudi na čuvaja kakšna prosta nedelja.
5. Uvede naj se plačani dopust.
6. Dobe naj čuvaji službeno znamenje. (Kapa, bluza.)
7. Podaljša naj se doba pri navijanju kontrolnih ur tako, da čuvaj med posameznimi turami lahko nekoliko počije.
8. V zvezi z navedenimi željami naj se izpremene službeni predpisi.

To so splošne zahteve čuvajev.

Preostane seveda še mnogo krajevnih želja, ki jih ne navajamo, da ne onemogočimo akcije.

Nekaj zgledov, ki dokažejo upravičenost naših zahtev.

B a v č. Štirje čuvaji, trije v tedenski, eden v dnevni plači. Tedenska plača K 18.50, dnevna plača K 2.50. Služba: 12 ur težka, 6 ur lahka služba, 6 ur prosto. Nedeljski počitek ne obstoja, zato med tednom 12 ur prosto. Določena sta dva namestnika. Čuvaji prosijo za posebno sobo, da ne bodo prisiljeni osobito pozimi ostati 6 ur na prostem.

H a j n b u r g. Službenih ur tedensko 72. Nedeljskega počitka ni.

L a n d s k r o n. Štirje aktivni čuvaji, en namestnik. Plača K 17.20. Namestnik ima vsako nedeljo prosto, aktivni čuvaji nimajo nedeljskega počitka.

C e l o v e c. Pomočne čuvaje so pred kratkim odpravili, ker so zahtevali boljšo plačo. Na pritožbo so nastavili še enega čuvaja. Prej so imeli čuvaji prosto vsako nedeljo, zdaj vsako peto. Namesto nedelje imajo prost en dan v tednu.

L j u b l j a n a. Osem čuvajev, dva namestnika. Služba: 6 ur stroga, 6 ur lahka, 6 ur »berajtsaft«. Nedeljskega počitka ni. Čuvaji so prosti na štiri dni 12, na osem dni 24 ur.

L i n c. Plača nižja kakor vsakega dni-narja. Nedeljskega počitka ni. Zato je med tednom en dan prost. V tvornici mora ostati vsak dan 18 ur.

Š v a c. Služba 18 ur na dan. Vsako drugo nedeljo prosto. Prej so dobili prosti vsak drugi dan. Če zahteva čuvaj v tedenski plači dopust, mora preskrbeti namestnika, čuvaju v dnevni plači ob dopustu odtegujejo plačo.

S t e r n b e r g. Nedeljskega počitka ni. Tedenska plača K 19.50.

C v i t a v a. Tedensko 60 ur težke, 36 ur lahke službe, 72 ur prosto. V nedeljo opravlja čuvaj službo kakor ob delavnikih. Plača tedensko 19 kron.

R e n n w e g. Na dan službe 10 ur.

O t t a k r i n g. Tedenska služba 102 uri. Tvornico stražijo vojaki, ki ne razumejo nemščine. Ena vojaška straža straži zahodno in vzhodno, druga južno in severno stran. Tvornico obdaja proti jugu, zahodu in vzhodu zid, proti severu pa nevisoka železna ograja. Vojaška straža je zunaj ograje, notri delajo službo čuvaji. Na poslopju so ure, ki jih mora čuvaj naviti vsak četrt ure. Vojaške straže so že večkrat ustavile čuvaje. Sporazumeti se je težko, ker straže ne znajo nemško. Že večkrat so bili čuvaji v nevarnosti, da jih ustrelji vojak. Da se odstrani ta nevarnost, prosijo čuvaji za primerno uniformo.

Spomenico je vložil dne 24. marca poslanec Anderle pri glavnem ravnateljstvu, ki je obljubilo, da hoče natančno preiskati prošnje in zahteve.

Avstrijski tobačni monopol v letu 1906.

Generalno ravnateljstvo je izdalo statistična poročila za leto 1906. O poslih generalne direkcije dobimo sliko, o kateri moramo reči, da je ugodna za generalno ravnateljstvo. Če je pa ugodna tudi za delavstvo, se bo videlo iz izvlečkov, ki jih objavimo. Sicer delavstvo iz lastne izkušnje že itak samo dobro ve, kaj da ji je prineslo leta 1906, a pokazale bodo to tudi številke.

Najbolj značilno je v poročilu, da se je znižalo število delavstva in da se je naravnost nepričakovano povečal finančni uspeh.

Po proračunu za leto 1906 naj bi bil znašal čisti dobiček tobačnega monopola 142 milijonov 76.000 kron, a dejanski denarni preostanek je znašal 157,972.765 K 1 h, stanje čistega premoženja se je pa zvišalo za 1 milijon 494.422 K 35 h, tako da znaša čisti dobiček tobačne režije leta 1906 **159,467.187 K.**

Glavno ravnateljstvo in finančno ministrstvo sta pač lahko zadovoljna z uspehom. Dobiček je še bolj značilen, če upoštevamo, da se je znižalo število delavstva za 123 oseb. Kako izpodriva stroj ročno delo, razvidimo, da se je pomnožilo število strojev, ki jih gonijo motorji, od 2129 na 2224. Število strojev se je torej pomnožilo za 95. Za izdelovanje cigaret se je napravilo 25 novih strojev. Kljub temu se je izdelalo 160,250.000 cigaret manj, kakor leta 1905, medtem ko se je prodalo 330,000.000 cigaret več, vsled česar se je izkupilo tudi 6,500.000 K za cigarete več kakor leta 1905. Pri takih velikih vsotah se pač ne more trditi, da je velika postavka 61.737 K 32 h, ki je namenjena za prostovoljne denarne podpore tobačne režije v letu 1906. Zvišala se je povprečna tedenska plača pri polno plačanih moških delavcih za 49 vinarjev, pri delavkah za 39 vinarjev in pri mladoletnem delavstvu tudi 39 vinarjev.

Čisti preostanek 159 milijonov v letu 1906 je zato še bolj zanimiv, ker so postavili v proračun za leto 1907 kot čisti preostanek le 147 milijonov in za leto 1908 le 151 milijonov. Res, pri sestavljanju proračunov se ne sme nikdar postaviti prevelik dobiček. Dejstvo pa, da je preostanek v letu 1906 za 8 milijonov višji kakor oni, ki se proračuna za leto 1908, nam dokazuje, koliko je vreden izgovor tobačnega ravnateljstva, ki se vedno še sklicuje na svoja sredstva, s katerimi sme razpolagati.

Koncem meseca decembra je bilo pri uradih tobačne režije v službi skupno 40.436 oseb, in sicer 5140 mož, 35.296 pa žensk.

Na tobačne tvornice je odpadlo 38.811 (4598 delavcev in 34.222 delavk), na urade, ki kupujejo tobak, 1445 (403 delavci in 1042 delavk), na tobačna prodajalna skladišča 180 (148 delavcev in 32 delavk) oseb.

Delo je zapustilo 1659 oseb, 9 manj kakor leta 1905. Značilno pa je, da je izstopilo prostovoljno 58 oseb več, kakor leta 1905.

Vzroke izstopa nam kaže sledeča razpredelnica:

Vzrok izbrisa	1906			1905	+	-
	Delavci	Delavke	Skupaj			
Prostovoljni izstop	108	551	659	601	+58	
Odpust za kazni	7	11	18	26	-08	
Premeščanje v invaliditeto	36	624	660	643	+17	
Delonezmožnost pred dovršeno 10letno službeno dobo	2	24	26	45	-19	
Smrt	29	27	296	353		57
Skupaj	182	1477	1659	1668		-09

Delavstvo je bilo glede na razne oddelke razvrščeno sledeče:

Izdelovanje smodk 22.674 delavcev, izdelovanje cigaret 7593 delavcev, tobak, ki se kadi, 3521 delavcev, izdelovanje klobas 209 delavcev, duhan za nosljanje 106 delavcev, izdelovanje kartonov 388 delavcev, delavnice 788, druga dela 5157 delavcev.

(Pride še.)

Zanimiva sodna obravnava,

Nemški »Tabakarbeiter« je pisal 1. oktobra 1907, da je naša somišljenica, gospa Kleinertova, predrzna in nesramna oseba. Neki delavec se je vrezal na prstu, ko je odpiral pivno steklenico. Kleinertova je rano obvezala in mu rekla, naj gre prihodnji dan k zdravniku. Ranjencu, Zein se piše, so na to svetovali, naj gre k zdravniku, ker je mogoče kaj stekla v rani. Baje je Kleinertova prepričala, da Zein ni šel k zdravniku. »Tabakarbeiter« ima na Kleinertovo piko, ker je naša somišljenica in jo je zato surovo napadel. Kleinertova je tožila. Ker se ni dognalo, kdo da je pisal v »Tabakarbeiterja«, se je moral Pattermann kot odgovorni urednik »Tabakarbeiterja« zagovarjati pred sodiščem in sicer pred okrajnim, ker je zanemarljivo svojo uredniško dolžnost.

Dne 31. januarja se je vršila glavna razprava pred okrajnim sodiščem. Sodnik je bil Heidt; Kleinertovo je zastopal dr. Neuhauser, Pattermanna dr. Winter. Pattermann izpove, da članka ni čital, a da nastopi dokaz resnice. Dr. Neuhauser priporoča Pattermannu, naj poda Kleinertovi častno izjavo. Dr. Winter odgovarja, da o tem ne more biti govora. Predlaga, naj se razprava odgodi, da se povabijo prič. Sodnik je dopustil dokaz resnice in odgodil razpravo.

Sodrug Pattermann je vložil svoje dokazovalne predloge. Naglaša, da je Kleinertova zgolj postrežnica, ki mora skrbeti, da je soba čista in v redu in da spušča bolnike po vrsti k zdravniku. Priča dr. Stampfl. Nadalje se trdi, da Kleinertova iz same sovražnosti ni predstavila zdravniku Zeina. Rekla mu je, da je šel že zdravnik proč in da ga ne predstavi. Tudi mu je napravila moralen govor. Prekoračila je na ta način svoj delokrog. Delovodja Buchleitner je prišel januarja letos v ordinacijsko sobo, da vidi, če je neki delavec tu. Ko je trdo zaprl vrata, ga je Kleinertova prijela in ga poučila o lepem zadržanju tako, da jo je ovadil Buchleitner.

Tožnica je večkrat sama izvrševala zdravniške manipulacije in ruvala celo zobe, kar ji je moral zdravnik prepovedati.

Osebnost Kleinertova večkrat občuje z ravnateljstvom. Zato je zmerjala pri seji bolniškega odbora neko delavko. Grozi tudi mladim delavkam, da ne bodo nastavljene, če ne pristopijo prej h krščanski delavski organizaciji.

Pri drugi razpravi navede Pattermann še nekaj dokazov. Delavkam, ki ne vstopijo v krščansko delavsko organizacijo, grozi, da ne postanejo definitivne. Tako se je zgodilo delavki Ellis.

Kleinertova je tudi zruvala meseca januarja 1908 zob lampistu Simootu. Namestu bolnega zobu je izdrla zdrav zob in mu zlomila čeljust.

Priče so: zdravnik dr. Stampfl, adjunkt Zimmer, delavci Simrot, Zein, Wallner, Fürst, delavki Ellis in Neuwirth in delovodja Buchleitner. Kleinertin zastopnik je predlagal kot prič ravnatelja Dreyschocka in delavko Pissenberger. Dr. Neuhauserja zastopa pri drugi obravnavi dr. Vinko Rabenlechner.

Prvi se zasliši dr. Stampfl. Izpove glede na dolžnosti Kleinertove. V ordinacijsko sobo pozove bolnike, pomagati mora zdravniku in čistiti instrumente. Sposobna je, da podeli prvo pomoč, zna obvezavati, ustaviti kri itd. Na Ellisovo se ne spominja natančno. Če je delavka sposobna za definitivno nastavo,

se poroča ravnateljstvu, ne delavki. Proti Kleinertovi ni bilo glade na obnašanje pritožb. O Zeinu izpove, da ga je srečal, ko je šel k njemu. Imel je obvezano roko. O rani se je poučil pri Kleinertovi in naročil Zeinu, naj pride k njemu prihodnji dan. Imel je veliko dela, ker je moral cepiti kože 50 do 60 osebam.

Ravnatelj Dreyschock izpove: Tožiteljica je prideljena zdravnikom. Izdelala je tečaj za prvo pomoč. O osornem obnašanju se ni pri njemu nihče pritožil. Pridna je. Da ji lahko najboljše izpričevalo. Buchleitner se je pritožil. Loputnil je z vrati, ker se mu je izpodrsnilo. Ni res, da Kleinertova izrablja občevanje z ravnateljstvom tako, da agitira za krščansko delavsko organizacijo.

Zein izpove, da si je ranil prst. Kleinertova mu je izprala rano in mu obvezala prst. Delovodja mu je svetoval, naj gre k zdravniku. Čaka! je na zdravnika pri tvorniških durih. Kleinertova je prišla čez dvorišče in ogorčeno zaklicala: »Kako se upate iti k zdravniku? Saj sem vam že obvezala rano!« Sodnik: »Zakaj menite, da vas je zadrževala?« Priča: »Sodim, da mi je sovražna, ker sem organiziran.« Sodnik: »To v tem slučaju ne pride v poštev. Prihodnji dan ste bili pri zdravniku. Vas je zadrževala?« Priča: »Ne.« Kregal se s Kleinertovo ni. Surova tudi ni bila. Priča še izpove, da je kapljala iz rane kri, če jo je stiskal. Sodnik: »Že verjamem. Če se sveža rana stiska, mora izstopiti kri.«

Buchleitner je svetoval Zeinu, naj se pusti preiskati, če je kaj stekla v rani. O tem, da ga je obkregala Kleinertova, ko je zaloputnil vrata, izpove, da je zaklicala Kleinertova za njim: »Delovodja ste, a ne poznate nikake izobrazbe.« Odgovoril ji je: »Jaz sem delovodja, a vi ste delavka. Nimate pravice, da mi kaj predpisujete.« Nato je ovadil Kleinertovo. Sodnik: »Če mora skrbeti v ordinacijski sobi za red, se lahko razume, da ga je prijala, ker je zaloputnil vrata. Vedela tudi ni, zakaj je zaloputnil in gotovo je imela pravico, da kritikuje delovodjevo postopanje. Kdor loputa z vrati, kaže, da mu manjka olike.«

Ravnatelj Dreyschock izjavi, da Kleinertove vsled Buchleitnerjeve ovadbe ni kaznoval.

Dr. Winter: »Če bi storila kaka druga delavka kaj takega, bi bila kaznovana?«

Sodnik: »Ne pustim, da zavijate. Vem, kaj hočete dokazati. Ne pripustim, da se zlorablja razprava.«

Priča Führer izpove, da je zaloputnil Buchleitner vrata. Kaj da sta govorila Kleinertova in Buchleitner, priča ni čula.

Priča adjunkt Zimmermann izpove, da je dovolil Zeinu, da si naj poišče zdravnika.

Priča Neuwirth izpoveduje sovražno Kleinertovi, kar sodnik konstatira.

Dr. Rabenlechner in Kleinertova očitata priči, da sta s Kadlitzovo enkrat opljuvali Kleinertovo, ker je krščanska delavka. Bili bi jo pretepli, da ni tega preprečil podravnatelj.

Priča Ellis izpove, da jo je vprašal delavec Bauer, če jo je že zdravnik preiskal. Da ji ni bilo treba pristopiti v socialno-demokratsko organizacijo, je rekla, da mora še k zdravniku. Kleinertova jo ni silila, da naj vstopi v krščansko organizacijo.

Priča Simrot izpove: Močno so ga boleli zobje. Ostal je zato doma. Prihodnji dan je prosil Kleinertovo, naj mu izruje zob. Rekla mu je, da tega ne sme. A ker jo je le še prosil, mu je končno izdrla zob. Ni mu izdrla zdravega, marveč izdrla je zob, ki ga je bolel. Ranila ga. Le košček drugega zoba je tudi izdrla.

Dr. Stampfl izpove, da se meso trše prime takih zob, ki bole. Lahko se zato izruje tudi košček mesa. Ni pa govora, da se je poškodovala ali zlomila čeljust.

Priča Wallner je čul od Simrota, da mu je izdrla Kleinertova zob. Bil je zraven še kos drugega zoba. Rekel sem kar tako, da je bila čeljust. Bo že tako, kakor je rekel zdravnik.

Priča Fürst izpove, da je slišal o Kleinertovi, da je izdrla zob. Simrot ni rekel, da mu je izdrla napačen zob.

Pattermann vpraša Kleinertovo, če jo ni za to nihče prijel.

Sodnik: »Res, da Kleinertova nima pravice, da izdira zobe, le ni storila nič slabega. Simrot ji je naravnost hvaležen, ker ga je oprostila bolečin.«

Priča Pissenberger izpove, da je slišala pripovedovati, da je Kleinertova Simrotu izdrla zob na ponovno prošnjo. Simrot se je Kleinertovi še zahvaljeval.

Sodnik razglasi obsodbo:

Urednik »Tobačnega delavca« Pattermann je kriv in se obsodi v globo 100 K, oziroma v 10dnevni zapor, poravnati mora sodne stroške in objaviti razsodbo na prvi strani »Tabakarbeiterja«. Dokaz resnice se mu je popolnoma izjalovil!

Rdeči so za eno blamažo bogatejši!

Iz avstrijskih tobačnih tvornic.

Celovec. Ves socialno-demokratski gozd je lagal, da je nastopil v proračunskem odseku kršč. soc. poslanec Konrad Walcher kot agent neke amsterdamske tobačne tvrdke. Listi so morali preklizati to očitjanje, da jih Walcher ni tožil. Nadalje se je očitalo Walcherju, da je pozabil na delavstvo celovške tobačne tvornice. A tudi to je laž. Poslanec Walcher je izročil želje celovškega tobačnega delavstva glede na plače, na preskrbo vdov in sirot poročevalcu poslancu dr. Korošcu, ki se je oziral na delavske želje in ga je obvestila vlada, da se že dela na izboljšanje delavskih plač. Delavstvo si pač lahko samo napravi sodbo, kdo ima voljo do dela za blagor delavstva, kršč. socialci ali socialni demokrati. Vsak, ki trezno sodi, bo znal, da so socialni demokrati navadni delavski izdajalci.

Fürstenfeld. Dne 12. marca se je predstavila deputacija splošne manipulacije pri tvorniškem ravnatelju Ottonu. Prosila ga je, naj se v splošni ustavi naknadno delo opusti. Delavci morajo namreč razven ob sobotah delati vsak dan 20 minut dalj, ker gredo pozimi tričetrt ure prej domov, ker niso razsvetljena skladišča. Ravnatelj je izjavil, da ne ugodí, češ, da bi bilo krivično, če bi šli delavci splošne manipulacije iz tvornice ob enim z ostalim delavstvom. Nadalje je rekel, da to zahtevajo le mladi delavci, ker niso prišli nanj tudi starejši delavci. (Če pa starejših delavcev ni.) Nadalje je rekel, da je delavstvo dobro plačano in naj bo veselo, da je sploh v tvornici. Govoril je tudi, naj se ne ganejo domači zidarji, ki delajo ravno toliko časa, kakor delavci splošne manipulacije. Prav veselilo bi nas, če bi moral izhajati ravnatelj, predno ga vpokojijo, s plačo, ki jo imajo delavci.

Delavstvo se je obrnilo nato s spomenico na glavno ravnateljstvo. Posredoval je poslanec Anderle. Glavni ravnatelj je izjavil, da zaradi prometnih razlogov ne more ugoditi. Nam pa ne gre v glavo, da bi se to ne moglo urediti.

Fürstenfeld. Dninar in »sodrug« Preusberger pravi fin tobak, tobak, ki se meša in pa ripentobak. Kuri, kar more. Zato se mu včasih kaj zažge. Adjunkt Hübsch mu je že rekel, da naj ne kuri tako, a to nič ne pomaga. Kadar se tobak zažge, se pa hitro odpro okna, da se prežene dim. Včasih se je reklo, ventilator povzroča to, ker je preslab. Boljše bi bilo, ako bi Preusberger ne kuril tako močno. Oddelki bi vsaj ne bili polni dima in smradu. Vsega tega pa Sammer ne vidi, ker je Preusberger rdeč.

Novi Tišn. Rdeči strokovni listič objavlja dopis, ki nam je dal povod, da smo se prisrčno smejali. Če objavlja socialno demokratski voditelj, ki hočejo biti duhoviti, take otrobe, imajo pač posebne nazore o delavskih koristih in o resnicoljubnosti svojih bravcev. Pravijo, da se pri krščanskosocialnih delavcih vse dobi, samo možgan ne. Mi pa sodimo, da je narobe res. Socialni demokrati imajo nekateri več, drugi manj možgan, kakor je to tudi pri naših domačih živalih: volih, ovcah, oslih itd. Vere, ki da človeku sposobnost, da izobrazí svojega duha in svoj razum, nimajo soc. demokrati in pa živali. Socialni demokrati sovražijo vero, zato nimajo srčne izobrazbe in pa pravicoljubnosti. L. ni bil naš član, ko je pa videl socialno de-

mokraške spletke, je pričel drugače soditi, kakor tudi mnogo drugih. Neprijetno bo tudi socialnim demokratom, da iz njihove organizacije izstopi mnogo članov in prestopi k nam, ker se pri socialnih demokratih več plača, a manj dobi kakor pri nas.

Švac. (Č. kr. tobačni uradniki prigajnači za soc. demokracijo.) Že nekaj časa sem ima naša organizacija v Švacu hud boj. Tvorniško vodstvo ne priznava navadno naše organizacije. Če pa naše nemško glasilo kaj zapiše čez kakega uradnika, vedo ravnatelj in uradniki, da obstoja naše društvo. Zato pa kličejo kaj radi na odgovor in zagovor naše ljudi. Sodijo, da premotijo na ta način naše delavstvo in da pomorejo rdečim, ki ne pridejo pri nas prav nič naprej. Seveda, hvaležni hočejo biti rdečim za pomoč pri zadnjih deželnozborskih volitvah in jih pridobiti, da nastopijo zanje pri občinskih volitvah. Dva zgleđa nam kažeta v jako lepi luči postopanje našega vodstva. Pred leti je že naznanila vpokojena tobačna delavka Schaller svojo 18-letno hčerko za sprejem v tobačno tovarno. Svojo prošnjo je večkrat ponovila. Ko so sprejemali minulo spomlad nove delavce, so Schallerjevo izpustili. Na pritožbo se je reklo, da so jo žal prezrli. Kljub zagotovili so pa zopet prezrli Schallerjevo pri drugem sprejemu. Znani socialni demokrat Tschaffert ima tudi hčerko, Tončko, ki je bila zadnjič na vrsti, da jo sprejmejo v tvornico. Tončka pa ni marala vstopiti. Hitro je Tschaffert poslal v tvornico svojo drugo 16letno hčerko Marijo, ki so jo hoteli sprejeti. Če bi ne bili mi odločno nastopili, bi bila tudi sprejeta. Najbolj pristransko je pa vodstvo, kadar se gre za volitve v bolniški odbor. Dozdaj je vodstvo samo imenovalo v odbor zastopnike obeh strank po razmerju oddanih glasov. Zdaj je pa imenovalo med šest odborniki samo pet socialnih demokratov, dasi imajo rdeči po razmerju oddanih glasov pravico le do dveh in k večjemu do treh članov. Delavstvo, a tudi prebivalstvo v Švacu, je ogorčeno zaradi postopanja tvorničnega ravnateljstva.

Schwaz. Protestiramo proti uradnikoma Gresslu in Pifflu, ki očitata delavstvu dogodke po shodih in notice v listih. To se ne strinja z objektivnostjo, ki se je po glavnem ravnateljstvu še nedavno naročila uradništvu. Socialni demokrati očitajo vedno nam, da delamo nato, da spravimo delavstvo pod uradniško knuto. Kaj da je res, pa kaže dejstvo, ker so se uradniki udeležili v obilnem številu božičnega večera in plesa, ki so ga priredili socialni demokrati. Bilo je jako lepo, ker se je ljubkal z neko sodruginjo v gostilni gospod Rössler, kar je ogorčilo dostojne goste.

Bavč. Na dobro obiskanem shodu je poročal 14. januarja naš načelnik Drösler o shodu delegatov našo državne zveze. Na shodu smo izvolili tudi deputacijo, ki ima dolžnost, da izroči tvorniškemu ravnateljstvu spomenico. Nato naglašja župnik Maršalek: Potrebna je delavska organizacija, ki bodi močna, da doseže delavstvo primerno eksistenco. Organizacija se pa mora ravnati po delavstvu in ne delavstvo po njej. Zato je pa nemogoče, da se priklopimo organizaciji socialnih demokratov. Splošna organizacija ne sme delati sile posamezniku. Razvijati se mora marveč svobodno. Tega pa ne delajo socialni demokrati. Socialna demokracija ne vzame delavca takega, kakršen je, prej ga zveže še v prisilno jopico socialnodemokratskega mišljenja in čuvstvovanja. Po zgledih iz »Tabakarbeiterja« dokaže govornik, kako napada socialna demokracija ob vsaki priliki krščansko svetovno naziranje delavstva, se bori proti veri delavstva in mora zato zadeti povsod na delavski odpor. Za krščansko delavstvo ni prostora v pojudovljeni socialni demokraciji, marveč v krščanski tobačni delavski zvezi.

Cvitava. Računski zaključek naše tvorniške bolniške blagajnice izkazuje primanjkljaj 2600 kron, ki se je pokrili iz rezervnega zaklada. Izdatki znašajo 23.409 K, zdravniki, kontrola, babice in strežniki so stali 2190 K, zdravila 3418 K, bolnišnica 1519 K, pogrebščina 840 K, razni izdatki 1251 K. Da se more uvesti šesttedenska podpora porodnicam, je sklenil odbor, da se poviša prispevek za štiri vinarje tedensko. Vemo, da erar sam ne pokrije v Avstriji primanjkljaja. Krščanski socialci nočemo, da bi nam kdo

očital, kakor je očital pred leti javno dr. Tauber nekemu višjemu sodrugu, da mu je rekel, naj postopa strožje z bolniki, da se varujejo koristi rdeče bolniške blagajne. Seveda, da je zabavljali nekaj sodrugin zaradi povišanja prispevkov. Ne čudimo se jim. Saj vemo, da morajo revice veliko plačevati v rdečem »Delavskem domu« in nimajo zato denarja za lastno zdravje.

Doseženo je! Po dveurnem boju je dosegel naš krščanski bolniški odbor, da se je uvedla šesttedenska podpora porodnicam. Zdaj se pa bahajo rdeči in lažejo, da sta to dosegla tista dva rdeča člana, ki ju je imenovalo vodstvo v bolniški odbor. Šeme!

Predavanja. Tvorniški zdravnik dr. Tauber predava v nekem malem ženskem društvu o moderni postrežbi bolnikov. Gotovo bi bilo bolje, če bi predaval tobačnemu delavstvu, kakor pa da predava nekaterim nobel damam.

Landskron. V nedeljo, 12. marca, je imela naša plačilnica lep shod. Poročala je delavka Treitner iz Cvitava o potrebi krščanskega strokovnega združenja. Pri nas smo ustanovili plačilnico »Krščanske zveze krščanskega tobačnega delavstva« dne 2. februarja. Ob tej priliki se je namreč vršilo posvetovanje, ki so se ga udeležili tajnik Ullreich, Treitnerjeva in več cvitavskih naših tovarišev in tovarišic.

Sternberg. Dne 25. marca je imela naša organizacija dobro obiskan shod. Pristopilo je več novih članov.

Sternberg. »Sodrug« Langer bi rad v žlici vode vtopil krščansko delavstvo. Gre ti 15. januarja k voditelju oddelka in toži, da ga je obzmerjala neka naša delavka, dasi je zelo sirov človek. Svetujemo mu, da preneha opravljati. Če mu pisarna tako dopada, gremo lahko vanjo vprašati, kaj da je delal ob onih dneh neplačanega dopusta.

Rennweg. Te dni so razdeljevali rdeči med delavstvom neko spomenico. Delali so to jako skrivnostno. Sodruginja Wacha je naročevala sodruginjam, naj ne puste čitati spomenice »krščanskim«, češ da prepisejo spomenico in da se je izgubila tudi zadnja spomenica. Rdeča gospoda pa pozablja, da smo dva dni pred njimi naznanili vsebino naše spomenice. Sploh naj se pomire socialni demokrati. Če so zopet stlačili kaj takega, kakor so to storili ob znanih vzornih pravilih, ne bomo snedli njihovi spomenici časti. Ker vse nič ne pomaga, so se začeli posluževati psovka. Iz neke naše somišljenice so se norčevali zaradi njenega imena. Naši člani niso taki kristjani, kakor radi o sebi trde naši rdeči. Ne bahajo se namreč s krščanstvom, kakor to delajo naši rdečkarji. Pa tudi denuncirajo radi naši rdeči. Naši člani so imeli zaupno zborovanje. Prihodnji dan ti pa leti neka sodruginja k policiji in vpraša, če smo naznanili naš shod. Seveda, socialni demokraciji je v boju z nami čisto vsako in bodisi še tako grdo orožje.

Novi Tišin. Nestrpo je pričakovalo tobačno delavstvo Novo leto. Upalo je, da se izpolni po draginji tako potrebno izboljšanje plač. Ni se izpolnilo, kar smo želeli. Kaj pa je teh par kronc, ki jih dovoli delodajalec-država, če se pa razdele med tako množico! Strojevodkinje v cigaretnem oddelku so dobile dar 2 vinarjev več na dan. Ravno toliko da ubožna vdova beraču. Ko je bila za to deputacija v pisarni, so po svoji stari navadi rdeči sramežljivo molčali, po delavnicah so se pa bahali z uspehi, ki so jih dobili kršč. socialci, ki niso molčali, kakor rdeči bahači. Med delavci zabavljati je lahko, pošteno zastopati na višjem mestu svoje stališče, ni lahko. Rdeči so za to prenerodni ali — jim pa zleze v odločilnem trenutku nekam srce.

Hainburg. V Hainburgu so zdaj Rusiji podobne razmere. Orožništvo je zelo delavno. Vrše se hišne preiskave pri delavcih.

Kaj pa je vzrok, nočemo navajati, ker vsak med nami vé, za kaj da se gre. Tvorniško vodstvo je izdalo tudi zelo ostru navodila glede na vizite.

Katere osebe vizitirajo? Onim, ki jim ne zaupajo; nam delavcem ne zaupajo.

Moške delavce vizitirajo delovodje in pazniki. Kdo je določen, da vizitira paznike, tega nihče ne vé,

in ni nikjer zapisano. V sedanjem razburjenem času pa vizitirajo tudi paznike. Paznik Grötzer je po končanem delu nesel ključke oddelka v prostor pred vodstveno pisarno, kjer se ključki shranijo. Ko ga pa zagleda podravnatelj Kunthrad, ga pokliče v pisarno in telefonira vratarju, ki ga je moral vizitirati.

Predpisano je, da je podvržen tudi paznik vizitaciji. Kdo pa naj ga vizitira? Paznik vizitira delavce, nato pa pride sam na vrsto. Kje pa ostane tu zaupanje, ki ga mora imeti nanj glavno ravnateljstvo in pa tvorniško predstojništvo? Ugled pri delavcih, ki ga mora imeti, izgubi. Zakaj ne določijo za vizite zgolj delovodje, ki se mu smeja za hrbtno ali pa kažejo nanj s prstom in pravijo: »Zdaj si mene preiskoval, potem prideš pa ti na vrsto.«

In delavsko izboljšanje. Tu imamo več paznikov, ki že dolgo služijo, imajo pa le 17 do 18 kron tedensko. Obeta se sicer veliko, a stori se jako malo.

Tako je stanje »zaupnikov« vodstva tobačne režije.

Hallein. Socialnodemokratiški protekcijski otrok je v naši c. kr. tobačni tvornici neki Mühlböck. Pred kakimi petimi leti je bil sprejet v našo tvornico, ko je izbruhnila neka stavka, pri kateri je imel Mühlböck vodilno vlogo. Sprejet je bil v tvornico, dasi ima napako na roki. Kdo drugi bi ne bil sprejet. Komaj je prišel Mühlböck v tvornico, je pričel »Tabakarbeiter« objavljati polemične članke o razmerah naše tvornice. Članki so bili deloma utemeljeni, deloma pa po socialnodemokratiški navadi pretirani. Zaradi roke je Mühlböck obolet in je zelo oškodoval bolniško blaginjo, kar bi bilo izostalo, ako bi ne bil Mühlböck svojčas sprejet na podlagi zdravniškega izpričevala. Pred kratkim je pričel Mühlböck zopet delati, dasi roka še ni popolnoma zdrava. Najlepše pa pride zdaj. Neki delavec, ki dela brez vsake graje že osem let v tvornici, se je moral umakniti Mühlböcku in so mu nakazali delo, kjer zasluži na dan 10 vinarjev manj, kakor prej. Krščansko socialno delavstvo v naši tvornici je predolgo potrpežljivo prenašalo vse. Čas je, da nastopi in napravi konec takim krivicam. Po postavnem potu hočemo nastopiti za svoje pravice.

Navedeni slučaji dokazujejo, da so socialni demokrati ljubljenci v tvornici.

Ravnatelj bi si gotovo pridobil zaupanje delavstva, če bi nastopil povsod **pravično in odločno**, kjer je potrebno, kakor to dela naš podravnatelj.

Ottakring. Zadnji »Tabakarbeiter« piše glede na profesioniste: Ne gleda se veliko, kaj kdo zna. Bolniška strežnica Kleinert vpraša: »Ste li krščansko-socialnega mišljenja?« Kdor to začuden zanika, mora pokazati, kaj da zna. Če pa odgovori na vprašanje z da, je lahko največji mojster skaze, a se kljub temu lahko kmalu poteguje za mesto delovodje. (Glej slučaj Rauscher.)

»Tabakarbeiter« seveda zopet laže. Rauscher se je učil tri leta mizarstva in dela kot mizarški pomočnik že od leta 1889.

Tisti, ki je to pisal, zasluži sam ime, ki ga podtikuje Rauscherju. Mojster skaze je po našem mnenju tisti, ki je skazil omaro v pripravilnici, ki je nedavno pokvaril klop in ki dobiva nazaj celo zaboje. Rauscher je najboljši delavec med mizarji, zasluži pa eno krono manj kakor drugi. Tako izgleda tista protekcija, čez katero vedno toči grenke solze »Tabakarbeiter«. Rauscher je bil naravnost pozvan, naj se poteguje za mesto delovodje. Gotovi ljudje mu zamerijo to le, ker ni sodrug.

Priporoča se Köglerju, rdečemu veteranu, da naj manj zabavlja na krščansko društvo. Rajši naj pazi na svoje delo.

Ottakring. »Tabakarbeiter« ne vé, kako da bi dovolj zmerjal hudobne krščanske socialce. Kdor pozna socialne demokrate zgolj iz »Tabakarbeiterja«, bi o njih sodil, da so najbolj miroljubni in najbolj nedolžni ljudje na svetu. Nasproti njim so pa krščansko-socialni delavci in delavke slabe garjeve ovce. Kako nedolžne so socialnodemokratiške ovčice, naj pokažejo sledeči zgledi:

Pred nekim našim shodom se je delavstvo pogovarjalo o nameravanem shodu. Sodruga Sonnerja ni vprašal nihče za mnenje, a kljub temu je rekel: »Če

bi jaz prišel na shod, bi bil prisiljen, da prerežem komu vrat.« No, motil se je, če je mislil, da zato koga prestraši. Delavec, kateremu je Sonner to rekel, je to pripovedoval drugim delavcem. To pa Sonnerju tudi ni bilo prav. Najbrže se je sramoval lastne »olike« in je rekel vpricho delovodje Dlouhega, da je dotični delavec denunciant in ovaduh.

Neki delavec je založil nož, vilice in žlico. Vprašal je tovariša, če on ve, kam da je djal založene stvari. Odgovoril mu je, da naj jih poišče. Zdaj zakliče neki soc. demokrat: »Kdor gre v mojo omaro, tega pobijem na tla!« Na to so si očitali soc. demokrati med seboj, da se brska po žepih. Stvar se je povedala tudi delovodji Dlouhemu. Zdaj je pa zavrela kri zopet Sonnerju in rekel je delavcu Berletu: »Kaj, vi hočete preiskovati mojo omaro?« Berlet mu odgovori: »Z vami sploh ničesar ne govorim. To je mogočnega Sonnerja tak zgrelo, da je sunil Berleta, ki se je poškodoval na treh mestih. Zadeva je prišla pred uradnika in Sonner je moral prositi odpuščanja.

Zdaj ne manjka veliko več, da se prično pretepati v navzočnosti delovodje Dlouhega, ki se ga prav nič ne boje. »Tabakarbeiter« ima tu veliko dela, če hoče vzgajati lastne somišljenike. Pridobi si zaslug več kakor zdaj, ko le denuncira delavstvo, ki ne trobi v njegovo zastarelo trobento.

Socijalne drobtine.

Naše vžigalice. Naša ljudska organizacija ima svoje vžigalice. Založila jih je »Slov. kršč. socialna zveza«, ki bo čisti dobiček dala obmejnim Slovincem. Posebno važno je pri teh vžigalicah, da ves čisti dobiček gre za naš skupni namen, ne pa v žep kakkega založnika. **Vsakogar izmed nas je zato častna dolžnost, da rabi odslej le te naše vžigalice**, ki se dobivajo povsod v dosedanjih med nami običajnih oblikah. **Ob enem naj bodo te vžigalice tudi vidno znamenje vseh naših somišljenikov!** Izpoznali jih boste po napisu »V korist obmejnim Slovincem« in po dveh v bratsko pomoč segajočih rokah, ki oklepajo slovensko trobojnico. Slovenski možje in fantje, slovenske žene in dekleta, skrbite, da prodro te naše vžigalice v zadnjo gorsko kočico, osvojite jim srca vseh, vznemite ž njimi ogenj bratskega domoljubja. **Zahtevajte naše vžigalice »V korist obmejnim Slovincem« v vseh prodajalnicah, v vseh tobakarnah, v vseh gostilnah!** Naj ne bo našega somišljenika, naše somišljenice, ki bi tega ne storila! Vžigalice »V korist obmejnim Slovincem« se naročajo z naslovom »Vodstvo slovenske krščansko-socialne zveze v Ljubljani, Kopitarjeve ulice št. 2.« Po redu, kakor nam bodo dohajala naročila, v istem redu bomo tudi razpošiljali naročene zaboje. Še enkrat prosimo vse naročnike, vse čitatelje, da izvrše poziv: **Naše vžigalice, to vidno naše skupno znamenje, v vsako slovensko hišo, v vsako našo rodbino!**

Delavci in delavke! Zdaj na agitacijo za naše vžigalice! Kdor jih ne rabi, ni naš. Izogibajte se trgovin, gostiln, trafik, kjer ne prodajajo naših vžigalic. Družba sv. Cirila in Metoda je danes v liberalnih rokah. Kdor kupuje Cirilske vžigalice, deluje za slavo liberalcev, teh najzlobnejših in najstrupenejših delavskih sovražnikov. Smatramo ga za izdajavca naših svetih načel. Bravci »Glasnika«! Delajte na vso moč, da postanejo naše vžigalice res znak našega strankarstva!

Občni zbor »Krajevne skupine avstrijske krščanske tobačne delavske zveze« se je vršil v petek, dne 20. marca, zvečer, v prostorih S. K. S. Z. Zborovanje vodi in otvori predsednik Sever. Tajnično poročilo prečita g. Bratetova. Pretečeno leto je imela krajevna skupina devet odborovih sej od zadnjega običnega zbora, ki se je vršil dne 24. januarja 1907, in sicer: 28. januarja, 5. svečana, 19. svečana, 4. junija, 14. junija, 5. novembra, 30. decembra 1907, 24. januarja in 5. marca 1908. Izpeljalo se je osem sklepov, eden pa je ostal neizpeljan. Krajevna skupina si je tudi v minulem metu nabavila skupno s podpornim društvom vence za umrle članice.

Računski zaključek

krajevne skupine ljubljanske strokovne zveze krščanskih delavk in delavcev avstrijskih

od 1. januarja do 31. decembra 1907.

Prejemki	K	h	Izdatki	K	h
Blagajniški preostanek od 31. dec. 1906	291	84	Bolniška podpora na račun zveze . . .	3875	04
30894 tedenskih doneskov po 200 . . .	6178	80	Porodniška podpora . . .	300	—
300 vpisnin po 400	120	—	Bolniška podpora na račun krajevne skupine . . .	337	96
Za časopis	7	—	Vabila	5	60
			Koleki in poština	11	26
			Pisalne potreščine	8	74
			Razni izdatki	14	72
			Tiskovine	139	20
			Zvezi odposlalo	755	72
			Skupaj	5448	24
			Prenos za leto 1908	1149	40
Skupaj	6597	64	Skupaj	6597	64

Stanje premoženja v gotovini 1149 K 40 v.

Za načelstvo:

Valentin Sever,
načelnik.

Frančiška Zajec,
blagajničarka.

Revizorja:

Alojzij Čatar.

Anton Svetek.

Pregledovalec računov gospod Čatar poroča, da je pregledal račune in jih našel v najlepšem redu. Poročila se odobro. Po poročilih pozdravita občni zbor državna poslanca dr. Ev. Krek in Jožef Gostinčar. Pri volitvi odbora »Krajevne skupine« se izvolijo: Predsednik: Valentin Sever; namestnica: Terezija Bučar; blagajničarka: Frančiška Zajec; namestnica: Ivanka Brate; tajnica: Marija Blejc; tajnice namestnica: Franja Ložar; odborniki in odbornice: Frančišek Bučar, Andrej Toni, Ivan Vehovec, Marija Štibil. Pregledovalci računov so: Alojzij Čatar, Ivanka Nartnik, Josip Savenz in Anton Svetek.

Rdeči bratci. Da se vzdržuje socialna demokracija le z lažmi in obrekovanjem, je znana stvar. Ti ljudje so z lažjo zvezani tako tesno, da bi brez laži niti socialne demokracije ne bilo. Poleg tega imajo pa »nerazsodno maso« (kakor je trdil Tomšik) ali z drugimi besedami, svoje pristaše nekateri »višji« za zelo zabite ljudi. »Tobačni delavec« (oprostite, da imenujemo to smetišče) št. 3 je natvezel svojim »nerazsodnim«, da so se krščanski socialci prodali vladi in da so v proračunskem odseku glasovali krščanski socialci proti znižanju delavskega časa. Resnica je ta, da je poslanec Korošec stavil zahteve, ki jih je tobačno delavstvo samo sklenilo in da so socialni demokratje na podlagi prepisane spomenice krščansko-socialnega delavstva stavili svoje predloge. Socialno-demokratski Kljukec se laže, kot bi bila laž njegova obrt. To, kar je zahteval Korošec, je potem ponovil Beer. Dodamo še, da so bili s Koroščevim izvajanjem zadovoljni tudi socialni demokratje in so to tudi izjavili. Zakaj pa v listih drugače pišejo? Ker je laž mati njihove organizacije. Z ljudmi, ki resnico postavljajo na ta način na glavo, se pač ni razgovarjati. To ve tudi vsak naš pristaš. Zato pa rdeči prijatelji raznih višjih tobačnih uradnikov, ne bodo dobili zupanja pri delavstvu s takimi, le oslom dovtetnimi lažmi.

Otročarja. Neko otroče, ki kakor je videti, potrebuje še vedno »cucelj«, se hoče v števil. 3. rdečkarskega »Tobačnega delavca« norčevati iz Gostinčarja. Vsako otroče hoče imeti svojo igračko. Rdeči

»fantek« pa ima za igračo svoje pristaše v tob. tovarni ki jim pripoveduje storije, ki jih nikdar in nikjer ni bilo. Seveda »nerazsodna masa«, kakor se je izrazil socialno-demokratski poslanec Tomšik o delavcih, vse verjame in mora verjeti. Po naše je ta »nerazsodna masa« edino le privesek socialne demokracije, ker se pusti tako »farbati«. — Kusch und schweige!

Smrtna kosa.

Ljubljana. Marija Malenšek, umrla dne 12. marca 1908, stara 25 let; v tovarni je bila 11 let. — Antonija Židar, umrla dne 28. marca 1908, stara 36 let; v tovarni je bila 20 let. — Billi ste članici strokovnega društva.

R. I. P.

Slov. kršč. soc. zveza Ljubljana.

Torek, pol 8. zvečer: Splošno pristopno predavanje.

Petek, pol 8. zvečer. Socialni kurz. Vodi ga dr. A. Ušeničnik.

Petje poučuje pevovodja Čadež.

Knjigovodstvo poučuje knjigovod. Podlesnik.

Češčino poučuje mestni kaplan Hybašek

Telovadci imajo v S. K. S. Z. telovadni odsek.

Ženski oddelek S. K. S. Z.

Pouk v vsakovrstnih ženskih ročnih delih.